

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 401 din 26.07.2023

Dosar nr.: 533/2021

Petiția nr.: 4775/23.06.2021

Petent: Fundația SZEKLER MONITOR

Reclamat:

Obiect: Petenta reclamă comportamentul discriminatoriu față de comunitatea maghiară din România, manifestat de către reclamat, prin facilitarea de mesaje degradante și hărțuitoare, prin postarea pe pagina personală de Facebook în data de 05 iunie 2021 și prin realizarea unei transmisii live, pe aceeași temă pe Facebook, fără a-și îndeplini obligația de a modera comentariile, comentarii considerate degradante sau chiar instigatoare, a următoarelor afirmații: *"Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!"*

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul petentei

1. Fundația SZEKLER MONITOR

Numele, domiciliul părții reclamate

2.

Procedura de citare

3. Prin adresele nr. 4775/21.07.2021 respectiv 5473/21.07.2021, s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse în contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, în termenul dat.

4. Prin adresele nr. 897/06.02.2023, s-a realizat citarea părților în temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 06.02.2023, transmise prin e-mail către ambele părți în aceeași zi.

5. Procedura de citare a fost legal și complet realizată.

II. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 4775/23.06.2021 petenta reclamă comportamentul discriminatoriu manifestat de către reclamat față de comunitatea maghiară din România, prin facilitarea de mesaje discriminatorie, degradante și hărțuitoare, prin publicarea unor texte pe pagina personală de Facebook, comentate de foarte multe persoane, fără ca persoana reclamată să se achite de obligația sa legală de a modera comentariile.

7. Concret, petenta precizează că, în urma monitorizării spațiului public din România, inclusiv a rețelelor de socializare, pentru a identifica fapte care vizează comunitatea maghiară din România și încalcă prevederile O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sau ale Codului Penal, a identificat postarea persoanei reclamate, precum și transmisia live pe subiectul postării care, prin ea însăși și prin comentariile generate, se instigă, pe de-o parte, împotriva comunității maghiare din România, iar pe de altă parte, se atribuie un comportament antiromânesc, etc. în mod generic *"ungurilor"*.

8. În fapt, în data de 05 iunie 2021, reclamatul a publicat pe pagina personală de Facebook, o informație apărută în presă despre profanarea statuii lui Mihai Viteazul de la Sfântu Gheorghe, postare la care ar fi avut un comentariu prin care s-ar fi creat impresia că ar fi vorba despre o faptă comisă de către etnici maghiari, la îndemnul (direct sau indirect) al conducătorilor partidului care reprezintă comunitatea maghiară în Parlament, în condițiile în care persoana reclamată a procedat așa în condițiile în care nici nu era/erau cunoscut/cunoscuți faptuitorul/faptuitorii.

9. Petenta consideră că, procedând așa, persoana reclamată a indus în eroare cititorii, având în vedere calitatea sa de deputat, fapt pentru care, în 21 de ore, a fost înregistrat un număr mare de reacții (779), comentarii (221), respectiv distribuiri (520).

10. Prin acele comentarii, s-au blamat autoritățile locale (respectiv formațiunea politică din care primarul face parte), dar și întreaga comunitate maghiară din România, comentarii care încalcă, în opinia petentei, prevederile O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, fiind prezentate cu titlu de exemplu:

- *"Ar trebui să vandalizăm și noi statuia lui Attila la Budapesta!"*
- *Mongolule, du-te-n Asia de unde ai venit!*
- *Asta e ... am vrut BOZGORI la guvernare ... poftim și luați cu pâine.*
- *Tu-va-n gură bozgori.*
- *Muie Ungaria și ungurii."*

11. Petenta adaugă că, pe aceeași temă, persoana reclamată a realizat mai târziu o transmisie live de circa 30 de minute pe pagina personală de Facebook, în care a repetat acuzațiile sale care nu aveau la bază fapte sau informații confirmate de autorități, ci simple speculații, rezultatul fiind identic, adică în numai 20 de ore s-a înregistrat un număr mare de reacții (561), comentarii (447), respectiv distribuiri (1300) – (a se vedea pagina 11 din anexe).

12. Prin acele comentarii, petenta face precizarea că, iarăși s-au blamat autoritățile locale (respectiv primarul și formațiunea politică din care acesta face parte), dar și întreaga comunitate maghiară din România, comentarii care încalcă prevederile O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, dintre care, cu titlu de exemplu, petenta subliniază următoarele:

1. Comentarii la postarea din 05 iunie 2021:

- *"Si urla ca ei vor convietuire buna..daca ei fac actiuni de acest gen impotriva Romaniei..*

- Ar trebui sa vandalizam și noi statuia lui Atila de la Budapesta!
- Era de așteptat, au fost foarte agresivi la adresa românilor. Rușine să le fie, calcă pe pământ românesc.
- Scab Szalab mongolule, du-te-n Asia de unde ai venit!
- Scab Szalab am fost la mă-ta până acum, de asta am lipsit. Spune-i ca nici o m*ie nu e in stare sa faca. Poate faci tu in locul ei.
- Asta e ... am vrut BOZGORI la guvernare ... poftim si luați cu pâine.
- Merită spânzurați de ouă lângă statuie.
- Cei care au făcut din frustrare cretinatatea aia nu sunt unguri, sunt bozgori jechoși fomiști...
- Muie Ungaria si ungurilor.
- Tu-va-n gura de bozgori...
- Bozgori de kkt...
- Morții lor de bozgori spurcați
- Afară cu ungurii din țară locul lor este în Mongolia adică Asia centrală, această rasă și romi provoacă probleme mari poporului român.
- Iohanis este vinovat de ce s-a intamplat pentru că îi pupă in cur pe bozgori
- Omorâți pisamasi pa rasa lor de unguri spurcați treziți-vă romani haideți sa ne luam tara înapoi nu mai dormiti.
- Asa sa fie!
- Nu au facut bine legionarii cu ce au facut?

2. Comentarii la video-ul realizat live pe pagina personală de facebook:

- Sa permis cam multe la acesti bozgori. De nu le convine, la ei acasă, la ungurii.
- Dane ce face Bucureștiul daca nu fac nimic venim noi.
- Dane vor veni Românii peste ei nu mai rezistăm gata trezirea odată.
- Ce necunsocute dor stim bine caci unguri al vandalizeaza nimicurile daca nu le convine sa plece dracului toti an Tara lor de bastina.
- Vfeti reacții de la grofii bozgoroci care au organizat distrugerile. Udemereul trebuie interzis ca formatiune politica. Dar scallii de la Bucuresti grohaie in jurul aceleiasi troace cu interese unsuroase care le manjesc raturile intr-o fratie a hotzilor. La cata ura cloceste bosgorimea sa fereasca Dyumnezeu de alte Ip si Trasnea si mii de Mihaila Cofariu!!
- Faceti ceva pentru aceasta tara acesti bozgori pe vremea lui Ceausescu nu miscau in front! (...)
- Romani au fost si vor ramane pe veci stăpâni ai pământului sfânt lasat dr strămoși noștri acești nenorociți care își bat joc de Țara Românească ar trebuii sa se gândească de unde le provine neamul lor si sai bata joc de locul de unde provin ei.
- Daca intrusilor nu le place de tara noastra, atunci, sa plece in tara lor.
- Javrele de bozgori.
- ...sunt dintre etnia voastra ei sunt devina.
- Ar trebui trimesi In tara lor.
- Primarul din Sfântu Gheorghe e un gunoi de bozgor imputit si nare ce căuta în primărie.
- Cui nu-i place de Români să plece în Ungaria.
- PLECATIIIIII TOTIIIIII ÎN UN G ARI A AA A A A AICI E ROMÂNIA TARA NOASTRA A TUTUROR ROMANILOR (...)
- Trebuie sc toti expulzați în Ungaria, ma refer la toți cei care formează partidul udmr
- Unguri nesimțiti mare lucru mai fac bătuți în cap.

- Alt ceva nu stiu să facă criminalii ăștia.
- Hunii
- Nu vă lasați jos maghiarii
- (...) Rușine ungurilor! Ungurii sunt un popor necivilizat.
- Ungurii și hunii cum erau mai înainte ar fi bine să caute locul de unde le a adus Attila din Asia unde acum Caucaz și Kazakstan și acolo să stăpânească teritoriul nu în România dacii erau primii pe pământul românesc nu unghurii
- Marș în bozgoria!!!
- Bozgori împuțiți, fi-mi-ar scârbă!!
- Teo injurat trebe rupte oasele
- Bozgori de huni cultura lor este coada calului.
- Pe ei și pe mama lor. Afară cu provenienți din România. România este a Românilor nu a maghiarilor. Să plece în Țara lor, să plece în Mongolia că acolo este patria lor.
- Cred că ar trebui mers peste ei cu furci și topoare.
- Dă-le în freză
- Dacă nu le place în România să plece cât mai repede să nu plângă nimeni după anumiți bozgori și să-și ia și țiganii bozgori cu ei.
- (...) jos maghiari
- Nu i-am suportat nici o dată sunt rasisti împuțiți marș la ungarica voastră asta-i țară mea nu va place va fut va mut..
- Sa le iau neamul în p... de bozgori
- Să plece în Ungaria
- Rușine că aici în țară mănâncă pâine românească!
- Rușine etniei maghiare!
- Retragerea cetățeniei și trimis în morți mami lor în Ungaria. Nu să batjocores ROMÂNIA."

13. Petenta subliniază faptul că persoana reclamată, prin textul publicat și live-ul pe pagina personală de Facebook, dar și comentatorii la ele militează de fapt împotriva minorității maghiare din România, atribuindu-i la modul general niște caracteristici negative în contrast cu românii care nu au acele caracteristici, respectiv disputând dreptul lor de a trăi în România, alături de etnicii români. Astfel s-a creat o diferențiere pe criteriul apartenenței etnice (cu conotații rasiale – textele vorbesc despre "românii", în comparație cu "ungurii", "maghiarii" sau chiar "bozgorii").

14. În concluzie, petenta apreciază că faptele de a publica, respectiv de a ține pe pagina personală de Facebook, texte care pun sub semnul întrebării drepturi ale persoanelor aparținând acestei comunități, respectiv comentarii în aceeași notă, sau care chiar atribuie comportament infracțional comunității maghiare ("Era de așteptat, au fost foarte agresivi la adresa românilor", "știm bine că ungurii vandalizează", "altceva nu știu să facă criminalii ăștia", "merită spânzurați de ouă lângă statuie", "morții lor de bozgori spurcați", "Javrele de bozgori", etc.), reprezintă discriminare conform art. 2 alin. (1), (4) și (5) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, întrucât acel comportament (atât activ, cât și pasiv), prin efectul pe care îl generează, defavorizează nejustificat și supune unui tratament degradant comunitatea cetățenilor români de etnie maghiară.

15. De asemenea, din moment ce comportamentul a fost manifestat în public (Facebook fiind considerat spațiu public), a vizat atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare,

ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare, îndreptate împotriva comunități cetățenilor de etnie maghiară, legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie (*"afară cu ungurii din țară", "Omorâți pisamasi pe rasa lor de unguri spurcați", "Nu au făcut bine legionarii ce au făcut?"*, etc.), petenta consideră că sunt incidente și prevederile art. 15 ale actului normativ mai sus-precizat.

16. Petenta face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 62/18.01.2007, art. 10 alin. (2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, respectiv jurisprudența CEDO în domeniu, precizând că persoana reclamată nu poate invoca că este doar deținătorul paginii Facebook pe care au fost publicate textele care stau la baza acestei sesizări, conform art. 12 din Legea 365/2002 privind comerțul electronic.

17. Prin urmare, petenta solicită constatarea și sancționarea faptelor de discriminare conform art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, obligarea reclamatului să îndepărteze de pe pagina personală de Facebook, toate textele și comentariile care cad sub incidența aceluiași act normativ, nu doar cele date ca exemplu, ci toate, precum și obligarea la publicarea în mass media a Hotărârii adoptate.

18. În susținerea plângerii, fundația petiționară a atașat un set de capturi de ecran al postării pe Facebook, subliniind comentariile considerate discriminatorii la adresa comunității maghiare.

19. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 5545/23.07.2021, respectiv 5642/27.07.2021, petenta își exprimă acordul pentru soluționarea cauzei în lipsă.

20. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 8364/17.11.2022, petenta solicită urgentarea soluționării cauzei.

21. Prin concluziile scrise depuse în dosarul administrativ nr. 533/2021, petenta face următoarele precizări:

- Este faptic fals, că deținătorii de pagini Facebook nu au obligația de a modera comentariile făcute de terțe persoane pe pagina lor, pentru că nemoderarea comentariilor intră sub incidența art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (deoarece are ca efect restrângerea unor drepturi), dovadă în acest sens fiind chiar comentariile, reacții la postarea reclamatului, tocmai acele comentarii atestând faptul că postarea în sine este de natură discriminativă, incitatoare la ură, etc.
- Petenta admite că nu a solicitat ștergerea anumitor comentarii care încalcă prevederile O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, dar în opinia sa, nu are nici o relevanță, pentru că o astfel de obligație legală nu există, fiecare proprietar al unei pagini Facebook poartă răspunderea pentru tot ce apare pe pagina sa și poate fi trasă la răspundere inclusiv pentru neștergerea comentariilor de natură contravențională fără să fie nevoie de vreo atenționare anterioară. Petenta face trimitere la jurisprudența C.N.C.D., indicând dosarele nr. 273/2022, 274/2022, 282/2022 sau 283/2022, în care persoana reclamată a fost somată să șteargă comentariile contravenționale, însă aceasta nu a dat curs solicitării.
- Petenta admite că este faptic neadevărat, că ar avea dreptul să solicite numai ștergerea comentariilor ofensatoare la adresa sa, având în vedere calitatea asociației, respectiv fundației care activează în domeniul apărării drepturilor comunității maghiare din România, având deci dreptul de a formula solicitări în numele acestei comunități.
- Persoana reclamată, fiind politician, are dreptul să facă declarații politice în Parlament, însă din calitatea sa de parlamentar nu rezultă, că în cazul lui, libertatea de exprimare ar fi un

drept absolut, având în vedere prevederile art. 30 alin. (6) și (7) din Constituție, precum și jurisprudența CEDO (a se vedea cazul Feret vs. Belgia). Ori în cazul de față, petenta apreciază că reclamatul nu doar că nu a manifestat precauție în exprimare, ci a făcut o declarație prin care a întărit intoleranța, făcând referire explicită nu la etnia făptuitorilor, ci la formația politică care reprezintă în Parlament comunitatea maghiară și la conducătorii acelei formațiuni, postarea având astfel un evident caracter de incitare la ură interetnică.

- Contrar susținerii sale, hotărârile judecătorești la care a făcut referire persoana reclamată nu au stabilit că nu are obligația de a modera comentariile terților, ci doar că acele comentarii se încadrează în limitele libertății de exprimare. Petenta face trimitere la alte hotărâri care contrazic acea susținere, hotărâri judecătorești prin care a fost sancționat pecuniar pentru comentariile la postările sale.

- Cu privire la susținerea conform căreia persoana reclamată nu este moderator pe rețeaua Facebook, petenta arată, că fiecare persoană care își deschide o pagină pe Facebook devine în mod automat moderator pe acea pagină, pentru că acceptă termenii de utilizare ale Facebook, printre care și acela de a fi răspunzător legal pentru tot ce apare pe acea pagină. Or petenta numai atât a solicitat, ca reclamatul să-și modereze propria pagină, iar aceasta este o obligație a persoanei reclamate, nu o posibilitate de care să facă uz când dorește.

- Referitor la afirmația conform căreia comentariile care au conținut un limbaj injurios au fost eliminate, petenta precizează că există o contradicție între susținerile persoanei reclamate, având în vedere propriile afirmații conform cărora nu are obligația moderării comentariilor.

- Moderarea paginilor Facebook nu este o obligație a Facebook, întrucât, la cerere, moderatorii Facebook verifică dacă anumite postări încalcă sau nu standardele Facebook, fără nicio legătură cu contravențiile stabilite prin O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

- Faptul că persoana reclamată a instituit criterii de moderare pe contul său Facebook nu are nici o relevanță în soluționarea prezentei petiții, de vreme ce comentariile reclamate au apărut și au fost vizibile pentru cei care au vizitat pagina sa Facebook, deci acele criterii nu au fost eficiente.

- Petenta dorește să sublinieze faptul că ar exista suspiciunea rezonabilă că cea ce susține persoana reclamată nu este adevărat, având în vedere faptul că, în ciuda afirmațiilor că ar fi setat "*cuvinte cheie care genereze ascunderea anumitor comentarii*", printre care și cuvântul „bozgor”, totuși în capturile de ecran anexate la petiție, se regăsesc comentarii care conțin acel cuvânt.

22. Petenta mai adaugă faptul că în apărarea formulată, persoana reclamată face referire exclusiv la comentariile terților, fără a se raporta la caracterul discriminativ, degradant și hărțuitor al propriilor postări care au avut drept reacție acele comentarii, ceea ce, în aprecierea sa, este echivalent cu recunoașterea propriei culpe.

23. Prin urmare, petenta consideră că reclamatul nu și-a îndeplinit obligația prevăzută de art. 20 alin. (6) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, subliniind că trebuie să se țină cont de faptul că acesta a recidivat, existând două dosare aflate pe rolul C.N.C.D. (dosarul nr. 739/2018 și dosarul nr. 24/2021), în care a fost sancționat, sancțiuni care au devenit definitive prin Decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv alte dosare în care la fel a fost sancționat, aflate în diferite faze de judecată), fapt pentru care s-ar impune aplicarea unor sancțiuni cu forță de retenție suficientă.

Susținerile reclamatului

24. Prin e-mailul înregistrat la C.N.C.D. sub nr. 1058/09.02.2023, reclamatul formulează punct de vedere, subliniind următoarele:

- Nu există nicio prevedere legală care să îl oblige să elimine comentarii postate de terțe persoane pe rețeaua de socializare Facebook. Responsabilitatea legală cu privire la comentariile terțelor persoane publicate pe rețeaua de socializare Facebook aparține exclusiv autorilor acestor comentarii și proprietarului acestui website.
- Petentul nu a solicitat ștergerea anumitor comentarii pe care le consideră ofensatoare la adresa sa (personajul nu poate invoca că vorbește în numele întregii comunități maghiare din România pentru că acesta nu are nicio funcție aleasă în numele tuturor maghiarilor din România).
- Textul invocat în petiție reprezintă o declarație politică făcută de petent în spațiul public în calitate de deputat și se înscrie în limitele libertății de exprimare, întrucât nu a făcut nicio remarcă cu privire la etnia celor care au vandalizat statuia domnitorului Mihai Viteazu din Sfântu Gheorghe.
- Reclamatul arată că mai multe sentințe judecătorești, unele definitive (pe care le anexează ca practică judiciară), au stabilit faptul că nu are nicio obligație legală să modereze comentariile terților pe Facebook și că atâta timp cât, personal, nu se face vinovat de instigare la ură sau discriminare prin textele publicate, nu poate fi făcut vinovat de comentariile terților postate pe rețeaua de socializare Facebook.
- Reclamatul precizează că nu este moderator de comentarii pe rețeaua de socializare Facebook, ci demnitar al statului român. În măsura în care observă anumite comentarii care ar putea fi considerate ofensatoare încearcă să le elimine, chiar dacă nu are o obligație legală în acest sens. Ceea ce petentul poate considera ofensator poate fi considerat acceptabil de alte persoane, astfel că reclamatul apreciază că nu are temeiul legal să se erijeze în moderator sau, mai rău, în cenzor al opiniilor unor terțe persoane exprimate public pe rețeaua de socializare Facebook. Fiecare persoană răspunde penal sau contravențional pentru fapta sa.
- Reclamatul adaugă că, după aproximativ trei ore în care a verificat comentariile la postarea invocată în acuzare, cele câteva comentarii care conțineau un limbaj injurios, nu discriminatoriu sau incitator în opinia sa, au fost eliminate. Reclamatul consideră că toate comentariile invocate în acuzare reprezintă simple injurii și reacții de moment adresate punctual anumitor persoane, nu la adresa unei anumite etnii; foarte multe comentarii sunt făcute la adresa UDMR, nu la adresa maghiarilor în general, iar supărarea generală este la adresa atitudinii UDMR și a membrilor săi, nu la adresa comunității maghiare din România.
- Reclamatul apreciază că, o opinie personală, ce exprimă o frustrare de moment cu privire la adresa unei situații pe care unii o consideră deranjantă, fie ea și articulată sub forma unei injurii, nu poate constitui temei pentru sancționarea contravențională a acelei persoane, cu atât mai mult pentru sancționarea sa personală.
- Reclamatul depune la dosar o captură foto al unui comentariu injurios postat pe Facebook de un etnic maghiar. Acest comentariu, absolut abject, a fost reclamat la Facebook care l-a evaluat. După evaluare, Facebook a decis că respectivul comentariu (extrem de injurios și ofensator, în opinia sa) nu încalcă standardele comunității facebook, fapt care dovedește încă o dată aspectul că moderarea comentariilor pe facebook este responsabilitatea

proprietarului rețelei facebook și nu responsabilitatea sa.

- Reclamatul depune la dosar patru capturi ale telefonului mobil personal ce conțin contul personal de Facebook, dovadă a faptului că a instituit, cu foarte mult timp în urmă, trei criterii de moderare a comentariilor (a setat chiar și cuvinte cheie care să genereze ascunderea anumitor comentarii); aplicația i-a comunicat faptul că într-un interval de timp de o săptămână, 114 comentarii au fost ascunse utilizatorilor.
- Concluzionând, reclamatul subliniază faptul că a setat moderarea automată a comentariilor care conțin anumite cuvinte injurioase, fapt pentru care apreciază că nu se face vinovat de niciun comportament antisocial.

25. Reclamatul anexează înscrisuri.

IV. Motivele de fapt și de drept

26. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1 alin. (3) - Statul român

„(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4. alin. (2) - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 - Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Art. 2 alin. (1) *„În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

27. Colegiul director reține spre analiză o posibilă faptă de discriminare săvârșită prin postarea de către reclamat, pe pagina personală de Facebook din 05.06.2021 și prin realizarea unei transmisii live pe aceeași temă pe Facebook, fără a-și îndeplini obligația de a modera comentariile, comentarii considerate degradante sau chiar instigatoare, a următoarelor mesaje: *”Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!”*

Principiile de analiză aplicabile în prezenta speță

28. Curtea Constituțională statuat în mod constat că „Principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”.¹

29. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- **la situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- **la situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”² în această situație.

30. Suntem în prezența unei posibile discriminări directe:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „criteriului protejat”.

31. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:³

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

32. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. CEDO a apreciat, prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

33. În urma analizării sesizării înregistrate la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării sub nr. 4775/23.06.2021 și constituită în dosarul administrativ nr. 533/2021, se conturează următoarea situație de fapt:

34. În data de 05 iunie 2021, reclamatul (devenit deputat în cadrul circumscripției electorale Mureș în urma alegerilor generale din decembrie 2020) a postat pe pagina personală de Facebook mesajul „Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!” urmată de realizarea unei transmisii live pe aceeași temă, fără a-și îndeplini

¹ Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002

² Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

³ Art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată.

obligația de a modera comentariile generate, comentarii considerate degradante sau chiar instigatoare la adresa comunității maghiare din România;

35. Petenta își motivează sesizarea în baza prevederilor art. 2 alin. (1) respectiv art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, diseminând discriminarea la care este supusă comunitatea maghiară din România. Astfel, acuză o discriminare pe tema etniei și, motivând discriminarea, afirmă că CEDO a apreciat că *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă și rezonabilă”*, dând apoi ca exemplu hotărârile CEDO Fredin contra Suediei – 18 februarie 1991, Hoffman împotriva Austriei – 23 iunie 1993, Spadea și Scalambria împotriva Italiei – 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit – 22 octombrie 1996, conform cărora *„diferența de tratament care devine discriminare între situații analoage și comparabile care nu s-ar baza pe o justificare rezonabilă și subiectivă”*;

36. Astfel, potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: *“Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*;

37. Prin raportare la prevederile textului legal mai sus-precizat, o faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile);
- existența unui criteriu de discriminare;
- tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;
- tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim iar metodele utilizate în vederea atingerii acestui scop, să nu fie adecvate și necesare.

38. De asemenea, conform dispozițiilor art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”*.

39. Analizând sesizarea nr. 4775/23.06.2021, înscrisurile depuse în dosarul administrativ nr. 533/2021 dar și dispozițiile legale incidente, Colegiul director concluzionează că, în prezenta

cauză supusă analizei, ne aflăm în situația în care mesajul *"Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!"* postat în data de 05 iunie 2021 pe pagina personală de Facebook a reclamatului, se încadrează în limitele libertății de exprimare, astfel cum prevăd dispozițiile art. 2 alin. (8) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și anume *„Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”* prin raportare la art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

40. Astfel, practica constantă a Colegiului director privind mecanismul analizei încălcării dreptului la nediscriminare, și prin aceasta, a dreptului la demnitate relevă necesitatea constatării cumulative a următoarelor condiții:

- să existe o manifestare, acțiune, faptă care poate afecta aceste drepturi
- prin această manifestare/acțiune/faptă să se realizeze o diferențiere
- să fie bazată pe un criteriu enumerat de art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- să atingă, în mod concret, dreptul fundamental la nediscriminare și, prin acesta, la demnitate;

41. Prima condiție este una îndeplinită, în sensul în care postările publice ale reclamatului și comentariile aferente, au fost făcute, ele există și nu au fost negate inclusiv de către acesta.

42. Cu privire la cea de-a doua condiție, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, indicată de către fundația petentă ca mecanism de analiză a posibilei încălcări a dreptului la nediscriminare, consacră faptul că diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Sens în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului apreciază, în jurisprudența sa, că autoritățile naționale, inclusiv instanțele jurisdicționale naționale, dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate.

43. Astfel, Colegiul director constată că și această a doua condiție este îndeplinită, în sensul în care mesajul postat în data de 05 iunie 2021 pe pagina personală de Facebook, transmisiunea live pe aceeași platformă cât și comentariile generate de postare au în vedere, în opinia petentei, diferențierea unor persoane din minoritatea națională maghiară din România. În ce măsură aceste afirmații au o bază factuală și pot fi considerate judecăți de valoare, Colegiul director va analiza odată cu analiza necesarului echilibru între dreptul la nondiscriminare, pe care-l reclamă fundația petentă și dreptul la liberă exprimare prevăzut de art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului

44. În conexiune directă cu cea de-a doua condiție, Colegiul director reține că și cea de-a treia condiție, referitoare la unul dintre criteriile prevăzute de art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, este îndeplinită, în sensul în care obiectul prezentei cauze îl reprezintă tocmai stabilirea dacă există o discriminare bazată pe deosebire pe bază de etnie, limbă etc., prin postarea reclamatului.

45. Rămâne de analizat și de stabilit de către Colegiul director dacă mesajul postat în data de 05 iunie 2021, transmisiunea live pe platforma Facebook cât și comentariile generate de

această postare, considerate denigratoare, degradante de către petentă, ca a patra condiție, pot fi considerate ca aducând atingere în mod concret a dreptului fundamental la nediscriminare și demnitate umană, astfel cum au fost afirmate în sesizarea înregistrată sub nr. 4775/23.06.2021.

46. Dreptul la liberă exprimare, ca drept fundamental al oricărei persoane, este garantat de dispozițiile art. 30 paragraf 1 din Constituția României și de tratatele europene în materia drepturilor omului la care România este parte. Acestea din urmă fac parte din blocul de constituționalitate potrivit art. 20 paragrafele 1 și 2 din Constituția României, în sensul în care dispozițiile constituționale în materia drepturilor fundamentale vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu pactele și tratatele la care România este parte, iar în măsura în care există neconcordanțe, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care actul fundamental și legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

47. Un ultim aspect mai trebuie subliniat, legat de dispozițiile constituționale: aplicarea cu prioritate a pactelor și tratatelor la care România este parte în materia drepturilor fundamentale are în vedere nu doar reglementarea propriu zisă a acestor tratate, ci și jurisprudența instanțelor internaționale, garante ale acestor tratate cum ar fi Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea Uniunii Europene de Justiție, prin deciziile pe care le adoptă în această materie, jurisprudență pe care Colegiul director o va avea în vedere la analiza celor două drepturi fundamentale în discuție. Art. 11 din carta Drepturilor Fundamentale ale UE, care este similar ca și conținut cu dreptul prevăzut de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prevede dreptul la libera exprimare pentru orice persoană și care are trei componente esențiale:

- libertatea de a avea o opinie;
- libertatea de a comunica sau primi informații sau idei și informații;
- neamestecul autorităților statului în manifestarea celorlalte două componente, respectiv libertatea de a avea o opinie și cea privind comunicarea sau primirea de informații și idei.

48. În plus, Colegiul director reține că o condiție premisă a existenței și exercitării concrete a libertății de exprimare este aceea că primirea sau comunicarea ideilor, informațiilor ori exprimarea opiniei să aibă caracter public, adică accesul să fie disponibil pentru un număr indeterminat de persoane ori cu intenția sau să fie apt de a ajunge la cunoștința publicului.

În concluzie, în prezenta cauză supusă analizei, reclamatului îi este recunoscut și garantat dreptul de a-și exercita acest drept fundamental și, în consecință, are dreptul de a nu avea de suferit din cauza opiniilor sale, Colegiul director fiind deopotrivă obligat, odată cu recunoașterea dreptului fundamental la nediscriminare etnică și de protecție a minorităților naționale în contextul legal și reglementar mai sus arătat, să recunoască opiniile sociale, politice, științifice, istorice, morale și religioase ale reclamatului precum și ale persoanelor ce au postat comentarii la articolul publicat pe pagina personală de Facebook în data de 05 iunie 2021, cu condiția ca aceste opinii să nu încalce dreptul la nediscriminare a unei persoane, grup de persoane sau unei comunități inclusiv etnice.

49. De asemenea, Colegiul director trebuie să se asigure că, prin soluționarea prezentei cauze și prin ingerința pe care ar presupune-o soluția dată cu privire la dreptul la liberă exprimare, reclamatului nu-i este afectată libertatea de a căuta și de a primi informații, și nici dreptul de a comunica informații și idei de orice natură, prin orice mijloace și independent de frontierele de stat.

50. Așa cum rezultă din probele administrate în dosarul administrativ nr. 533/2021, aspect care nu a fost negat de nici una dintre părți, postarea supusă analizei cât și comentariile generate, au caracter public datorită faptului că ele au fost vehiculate prin intermediul platformei de socializare Facebook. În acest sens, Decizia nr. 4546/27.11.2014 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a statuat că Facebook este o rețea de socializare care, prin natura sa, este destinată accesului public/oricărui utilizator, pe de-o parte pentru că au acces la aceste mesaje un anumit număr de persoane și, pe de altă parte, mesajele au fost postate în mod evident cu intenția de a fi cunoscut de un număr de persoane nedeterminat (în mod direct a “prienilor” și indirect a celor care au acces mijlocit prin posibilitatea de distribuire a acestor mesaje și altor persoane care nu sunt în mod direct utilizatori ai paginii de Facebook a reclamatului).

51. Cu privire la justul echilibru care trebuie să existe și pe care trebuie să-l analizeze între dreptul la nediscriminare și dreptul la liberă exprimare, Colegiul director reține că exercitarea acesui din urmă drept, presupune cu necesitate îndatoriri și responsabilități pentru cel care uzează de acest drept;

52. Dreptul la liberă exprimare poate fi supus unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, printre altele, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, protecția reputației sau a drepturilor altora. De altfel, Constituția României, prin art. 30 paragraful 7, interzice în mod expres, cu privire la libertatea de exprimare, ca prin exercitarea acesteia să fie defăimată țara și națiunea, îdemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

53. Din această perspectivă, pentru a aprecia dacă este cazul ingerinței pe care să o realizeze Colegiul director, prin constatarea unei posibile discriminări datorate articolului postat pe pagina personală de Facebook în data de 05 iunie 2021 precum și a comentariilor generate de această postare, Colegiul director constată că, potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, trebuie să analizeze discriminarea în succesiunea celor două „etape” indicate de către legiuitor:

- dacă există, ca urmare a faptelor săvârșite de către reclamat - publicarea articolului *”Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!”* și permiterea unor comentarii la limita unui limbaj civilizat - cerința indicată de legiuitor, anume, dacă, ca urmare a acestor fapte s-a realizat o deosebire, o excludere, restricție sau preferință, pe bază de naționalitate, etnie, religie a etniei maghiare, după cum pretinde petenta;

- și dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința a avut ca scop sau ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

54. În analiza pe care o va face în cauza de față cu privire la îndeplinirea condițiilor prevăzute de legiuitor a celor două „etape”, Colegiul director va avea în vedere că jurisprudența constantă a CEDO, care arată că, prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă și, în mod specific, că interpretarea acestui tratament diferit pe bază de origine etnică, de religie să fie realizată de către Colegiul director într-o manieră strictă

55. Legiuitorul, de asemenea, explică în ce constau faptele ce conduc la constatarea discriminării potrivit dispozițiilor art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare:

- comportamentul reclamat să aibă loc în public;
- să fie îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități;
- comportamentul să fie legat de apartenența persoanei, grupului sau comunității la o anumită rasă, naționalitate, etnie sau religie.
- să aibă ca scop sau să vizeze atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare.

56. În cauza de față, așa cum s-a arătat anterior, articolul *”Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!”* a fost publicat pe pagina personală de Facebook a reclamatului;

57. Analizând mesajul *”Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!”* postat în data de 05 iunie 2021, pe pagina personală de Facebook a reclamatului, Colegiul director ajunge la concluzia că autorul acestui mesaj nu a intenționat să aducă vreun prejudiciu de imagine comunității maghiare din România ci nu a făcut altceva decât să expună într-un mod plastic un fapt care s-a petrecut în realitate;

58. Astfel, expresiile folosite în articolul defăimat, precum *„Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!”*, nu sunt folosite pentru a crea o atmosferă degradantă ci pentru a relata cât mai concret un fapt de viață, un eveniment de care autorul a luat cunoștință și anume *„Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul”*;

59. Colegiul director reține faptul că, mesajul reclamatului cuprinde sintagma *„Persoane necunoscute”* când vorbește despre persoanele care au vopsit steagul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Astfel, această exprimare *„Persoane necunoscute”* nu manifestă caracteristici ale unei anumite etnii, persoanele putând fi apreciate în mod rezonabil a fi inclusiv de etnie română;

60. De asemenea, expresiile folosite de către reclamat și anume *„Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!”*, contrar susținerilor fundației petente, nu au caracter discriminatoriu ci, mai degrabă, reprezintă o nemulțumire a reclamatului față de pasivitatea organelor statului în a lua măsuri împotriva unor asemenea

comportamente reprobabile săvârșite de către anumiți cetățeni, indiferent de naționalitate sau etnie, care dau dovadă de o conduită la fel de reprobabilă.

61. Colegiul director are în vedere faptul că, în județul Covasna, potrivit rezultatului recensământului efectuat în anul 2021, populația municipiului Sfântu Gheorghe se ridică la 50.080 de locuitori, majoritatea fiind maghiari (69,25%), cu o minoritate de români (18,93%), iar pentru 11,29% nu se cunoaște apartenența etnică. De asemenea, are în vedere faptul că administrația publică locală este reprezentată de Antal-Andras Arpad – primarul Mun. Sfântu Gheorghe, Tamas Sandor – președintele Consiliului Județean Covasna respectiv Kelemen Hunor – viceprim-ministru al României, toți fiind membrii marcanți ai U.D.M.R. – formațiunea politică care reprezintă interesele minorității maghiare din România;

62. O astfel de retorică pe care o folosește reclamatul, ce reprezintă o viziune personală asupra situației constând în vopsirea drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe, Colegiul director reține că nu poate conduce, din partea unui observator rezonabil, că ar avea un caracter de excluziune a unei etnii sau de incitare la ură împotriva acestei etnii. Este acceptat faptul că sentimentele, emoțiile unor reprezentanți ai etniei maghiare, pot fi lezate de astfel de afirmații făcute de o persoană de etnie română, însă, în cazul de față, trebuie reținut că reclamatul a avut o simplă opinie, care se constituie într-o judecată de valoare proprie cu privire la un anumit eveniment care a avut loc;

63. De altfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, relevantă cu titlu de principiu în cauza Handyside contra Regatului Unit al mării Britanii – prima hotărâre pronunțată de Curte în această materie, reper în practica judiciară ulterioară, *„libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, una din condițiile primordiale ale progresului sau ale împlinirii individuale a membrilor săi și acoperă nu numai informațiile sau ideile care sunt primite favorabil sau care sunt considerate inofensive ori indiferente, ci și pe acelea care offensează, șochează sau îngrijorează statul sau un anumit segment al populației. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, în absența cărora nu există societate democratică”*;

64. În Cauza Savitchi c. Moldovei, - 49, p. 10, se stipulează faptul că *„Totuși, chiar atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei ingerințe poate depinde de faptul dacă există un substrat factologic suficient pentru declarația contestată, deoarece chiar și judecata de valoare fără niciun substrat factologic care s-o susțină, poate fi excesivă”*;

65. *„În practica sa, Curtea a făcut distincție între declarațiile de fapt și judecățile de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil probațiunii. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit și încalcă însăși libertatea de opinie, care este parte fundamentală a dreptului garantat de art. 10”* (Jerusalem v. Austria, nr. 26958/95, - 42, ECHR 2001 – 11);

66. Libertatea de exprimare, astfel cum este reglementată de art. 10 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cuprinde dreptul la libertatea de opinie și dreptul la libertatea de informare, respectiv *„libertatea de a primi sau de a comunica informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere”*;

67. Colegiul director reține faptul că, atât pe blogulcât și pe pagina personală de Facebook, reclamatul desfășoară o activitate publicistică prin care informează opinia publică

cu multe aspecte, dar și privitor la diverse încălcări ale legii. În acest mod, a fost și situația articolului referitor la vopsirea drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe, publicat în data de 05 iunie 2021;

68. Prin intermediul articolului publicat pe pagina personală de Facebook, reclamatul susține că îndeplinește un scop jurnalistic și atrage atenția asupra pasivității autorităților statului legată de diverse comportamente ale cetățenilor indiferent de naționalitatea sau etnia lor, comportamente care pot aduce atingere siguranței și securității naționale, constituind încălcări ale dispozițiilor art. 1 din Constituția României, referitor la indivizibilitatea și unitatea statului român;

69. Se poate observa, în acest mod, că atitudinea generală a reclamatului, pe pagina personală de Facebook, nu este de a instiga sau de a genera încălcări ale legii. Chiar dacă unele informații sau idei cuprinse în articolele postate ar putea fi considerate șocante pentru un anumit segment al populației din România, participarea la dezbaterile publice din partea oricărei persoane, inclusiv a reclamatului, ține de societatea democratică ce presupune pluralism, toleranță. Dimpotrivă, o constatare a existenței unui dezechilibru între libertatea de exprimare și dreptul la nediscriminare, pe care fundația petentă îl afirmă în sesizare, în sensul în care Colegiul director ar constata o încălcare a dreptului la nediscriminare în prezenta cauză supusă analizei, ar putea fi privită ca o ingerință disproporționată în dreptul reclamatului de a-și folosi libertatea de expresie, care nu ar fi „necesară într-o societate democratică” în sensul paragrafului 2 al art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului;

70. Faptul că postarea din data de 05 iunie 2021 a fost recepționată în general de cititorii paginii personale de Facebook, fără a avea efecte negative, de declanșare a unor manifestări de ură etnică și nici nu au fost de natură să declanșeze astfel de manifestări, aceste mesaje se înscriu în categoria permisă a libertății de exprimare prevăzută de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor și Libertăților Omului.

71. În ce privește comentariile postate de unii cititori ai paginii personale de Facebook, ca urmare a articolului *”Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!”*, parte din ele exprimate într-un limbaj ofensator, jignitor și chiar suburban la adresa etniei maghiare, Colegiul director reține că responsabilitatea pentru acestea, revine în mod direct reclamatului. Însă, pentru rațiunile și argumentele indicate de către Colegiul director în legătură cu fiecare postare în parte și comentariile aferente, Colegiul director reia susținerea bazată pe conținutul acestor comentarii și pe efectele ce le-au avut în mod concret, în sensul că nu au fost de natură să incite la ură împotriva etniei maghiare, și că răspunderea nu este una specifică obiectului prezentei cauze, contravențională în sensul art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, ci, eventual, poate face obiectul analizei unui alt tip de răspundere civilă.

72. Trebuie disociată acțiunea jurnalistică de unele exprimări postate drept răspuns; după cum trebuie observat, că în afara comentariilor licențioase, sunt și comentarii cu care cititorul nu poate, cel mult, să fie de acord, fără a fi însă rasiste, antietnice și antireligioase, după cum indică petenta. Faptul că s-a răspuns și în acest mod de către unele persoane care au citit articolul, și aceasta numai pe platforma Facebook, nu confirmă existența faptei, câtă vreme

acțiunea de lezare a demnității respectiv discriminare a categoriei etnice a maghiarilor din România, nu s-a realizat.

73. Pe cale de consecință, având în vedere considerentele mai sus-expuse, înscrisurile depuse în dosarul administrativ nr. 533/2021 cât și prevederile legale incidente în cauză, Colegiul director constată că atât postarea din data de 05 iunie 2021 pe pagina personală de Facebook *"Grupul statuar Mihai Viteazul din centrul municipiului Sfântu Gheorghe a fost vandalizat aseară. Persoane necunoscute au vopsit drapelul Ungariei pe soclul statuii lui Mihai Viteazul. Mulțumim frumos Kelemen Hunor, Antal Arpad, Tamas Sandor! Mulțumim frumos UDMR!"* cât și realizarea transmisiei live pe aceeași temă pe Facebook plus comentariile aferente postării respective, se încadrează în limitele libertății de exprimare astfel cum prevăd dispozițiile art. 2 alin. (8) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, prin raportare la art. 30 din Constituția României respectiv art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Față de cele de mai sus, în temeiul prevederilor art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Postarea din data de 05 iunie 2021 pe pagina personală de Facebook, se încadrează în limitele libertății de exprimare, astfel cum prevăd dispozițiile art. 2 alin. (8) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, prin raportare la art. 30 din Constituția României respectiv art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului;
2. Comentariile aferente postării din data de 05 iunie 2021 pe pagina personală de Facebook, se încadrează în limitele libertății de exprimare, astfel cum prevăd dispozițiile art. 2 alin. (8) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, prin raportare la art. 30 din Constituția României respectiv art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.
3. Câte o copie a prezentei hotărâri va fi comunicată părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit art. 20 alin. (9) și (10) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare respectiv art. 10 alin. (1), (3) și (4) din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC - Membru

BABUȘ RADU - Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE - Membru

GRAMA HORIA - Membru

MOȚA MARIA - Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

JURA CRISTIAN - Membru

Data redactării: 04.04.2024

Redactată și motivată: ACF

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

